

הלכות טמאת צרעת

יש בכללן שמונה מצוות שש מצוות עשה, ושתי מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) להורות בצרעת אדם כדינה הכתוב בתורה; (ב) שלא יקץ סימני טמאה; (ג) שלא יגלח הנתק; (ד) שיהיה המצרע מפרסם בקריעת בגדיו ופריעת ראשו ועטיה על שפם; (ה) טהרת צרעת; (ו) שייגלח המצרע את כל שערו כשיטהר; (ז) דין צרעת הבגד; (ח) דין צרעת הבית. ובאור מצוות אלו בפרקים אלו.

הלכות טמאת צרעת פרק א

א. צרעת עור הבשר הוא שילבין מקום מן העור, ותהיה הלבנונית כקרום ביצה ומקרום ביצה ומעלה; אבל לבנונית שהיא דהה מקרום הביצה ולמטה אינה צרעת, אלא בהק הוא. וארבע מראות יש בצרעת עור הבשר, ואלו הן:

ב. לבן עז ביותר שאין למעלה ממנו, שהוא נראה בעור הבשר כשלג; הוא הנקרא בהרת. ולבן שהוא דהה מזה מעט, שהוא נראה כצמר נקי שלכבש בן יומו; הוא הנקרא שאת. ולבן שהוא דהה מן השאת מעט, שהוא נראה כסיד ההיכל; הוא תולדת הבהרת, והוא הנקרא ספחת. ולבן שהוא דהה מסיד ההיכל מעט, והרי הוא כקרום ביצה; הוא תולדת השאת, וגם זה נקרא ספחת.

ג. הנה למדת שהמראה שהוא כסיד ההיכל, הוא ספחת הבהרת; והמראה שהוא כקרום ביצה, הוא ספחת השאת: שאין לשון ספחת, אלא טפלה. מכאן אמרו חכמים מראות נגעים שנים, שהן ארבעה: בהרת, וספחתה; ושאת, וספחתה.

ד. ארבע מראות אלו, כלן מצטרפין זה עם זה בין להקל, בין להחמיר, בין בתחלת ראית הנגע, בין בסוף השבועות, ובין לאחר שנפטר המצרע, או נחלט.

ה. כיצד: אחד נגע שהיה כלו לבן כשלג, או כסיד ההיכל, או כצמר נקי, או כקרום ביצה, ואחד נגע שהיה מקצת הלבן כמראה הבהרת, ומקצתו כמראה השאת, ומקצתו כמראה הספחת הכל כמראה אחד הוא חשוב.

ו. אם כן למה מנו אותן חכמים, ואמרו מראות נגעים שנים שהן ארבעה כדי להבין במראות: שכל כוהן שאינו מכיר המראות ושמותיהן, כשמלמדין אותו ומודיעין אותו לא יראה את הנגע, עד שיביין ויכיר; ויאמר זו היא הבהרת, וזו היא ספחתה, וזו היא השאת, וזו היא ספחתה.

ז. היה במראה הלבן מארבעה מראות אלו, מקצת אדמומית מערבית בו גם זה נגע צרעת הוא, שנאמר "או בהרת, לבנה אדמדמת" (ויקרא יג, ט); והוא הדין לשאת, ולספחת שלשאת ולספחת הבהרת. והמראה הזה שהוא מערב מלבנונית ומעט אדם, הוא הנקרא פתוך.

ח. וכיצד מראה הפתוך בארבעה מראות אלו: כאלו הן ארבע כוסות מלאות חלב, ונתערב בכוס הראשונה שני טפי דם,

ובשְׁנִיָּה אַרְבַּע טַפִּין, ובשְׁלִישִׁית שְׁמוֹנֶה טַפִּין, ובְּרַבִּיעִית שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה טַפִּין.

ז. הַפֶּתוּךְ שֶׁבִּבְהֶרֶת, הוּא הַמֵּרָאָה הָרְבִיעִי; וְהַפֶּתוּךְ שֶׁבִּשְׂאֵת, כְּמֵרָאָה כּוֹס שְׁלִישִׁית; וְהַפֶּתוּךְ שֶׁבִּסְפַּחַת הַבְּהֶרֶת, כְּמֵרָאָה הַכּוֹס הַשְּׁנִיָּה; וְהַפֶּתוּךְ שֶׁבִּסְפַּחַת הַשְּׂאֵת, כְּמֵרָאָה הַכּוֹס הָרִאשׁוֹנָה.

י. כָּל הַמֵּרָאוֹת הָאֵלּוּ, בֵּין הֶלְכָן בֵּין הַפֶּתוּךְ מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה, וְכִמְרָאָה אֶחָד הֵן חֲשׂוּבִין; וּבֵין שְׁהִיָּה הַנִּגַּע כָּלּוּ לָכֵן, אוֹ מִקְצָתוֹ לָכֵן וּמִקְצָתוֹ לָכֵן אֲדַמְדִּם הַכֹּל כְּמֵרָאָה אֶחָד הוּא, בֵּין לְהִקָּל בֵּין לְהַחמִיר.

יא. כָּל מֵרָאָה צָרַעַת עוֹר הַבָּשָׂר אֵינָה קְרוּיָה נִגַּע וְלֹא מְטֻמָּאָה, עַד שִׁיְהִיָּה מֵרָאָה הַנִּגַּע עִמָּךְ מֵעוֹר הַבָּשָׂר: לֹא עִמָּךְ בְּמִשְׁשָׁתוֹ, אֲלֹא בְּמֵרָאִית הָעֵין כְּמֵרָאָה הַחֲמֵה, שְׁהִיא נִרְאִית לַעֵין עֲמוּקָה מִן הַצֵּל; אָבֵל אִם הָיָה מֵרָאָה הֶלְכָן אוֹ הַפֶּתוּךְ בְּשׂוּוֹה עִם שְׂאֵר הָעוֹר, אוֹ גְבוּהָ מִן הָעוֹר אֵינוֹ נִגַּע, אֲלֹא כִּמּוֹ צִמַּח מִן הַצִּמְחִים הָעוֹלִים בְּגוּף.

יב. שְׁעוֹר כָּל נִגְעֵי צָרַעַת, בֵּין צָרַעַת אָדָם בֵּין צָרַעַת בְּגָדִים כְּגָרִיס הֶקְלָקִי שֶׁהוּא מְרַבֵּעַ; וְהוּא מְקוֹם מְרַבֵּעַ מֵעוֹר הַבָּשָׂר כְּדִי צְמִיחַת שְׁלוֹשִׁים וְשֵׁשׁ שְׁעֵרוֹת, שֵׁשׁ שְׁעֵרוֹת אַרְךְ וְשֵׁשׁ רָחֵב. וְכָל הַפָּחוֹת מִזֶּה, אֵינוֹ נִגַּע צָרַעַת.

יג. נִגַּע שְׁהִיָּה רָחֵב כְּדִי צְמִיחַת חֲמֵשׁ שְׁעֵרוֹת אֶפְלוּ הָיָה אָרְכוֹ אֲמָה, הָרִי זֶה טָהוֹר; וְאֵינוֹ נִגַּע צָרַעַת, עַד שִׁיְהִיָּה בּוֹ רַבּוּעַ כְּגָרִיס. וְכָל הַשְּׁעוּרִין, הֶלְכָה לְמִשָּׁה מְסִנִּי.

יד. כָּל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בִּבְהֶרֶת, הוּא הַדִּין לְשְׂאֵר אַרְבַּעָה מֵרָאוֹת שֶׁלֵּלְכָן אוֹ שֶׁלֶּפֶתוּךְ: וְהוּא שִׁיְהִיָּה הַנִּגַּע כְּגָרִיס אוֹ יָתֵר, וְיִהְיֶה עִמָּךְ מֵעוֹר הַבָּשָׂר; וְזֶה הוּא שְׂאֵנוֹ קוֹרְאִין אוֹתוֹ בִּבְהֶרֶת סֶתֶם.

טו. בִּבְהֶרֶת שֶׁהִיא עֲזָה כְּשִׁלְג, נִרְאִית בְּאָדָם שֶׁהוּא לָכֵן בִּהָה, וּבִבְהֶרֶת שֶׁהִיא בִּהָה, נִרְאִית בְּכּוֹשֵׁי עֲזָה; לְפִיכֵךְ אֵין מְשַׁעְרִין הַכֹּל אֲלֹא בְּבִינוּנֵי, שְׂאֵינוֹ לֹא לָכֵן וְלֹא שְׁחֹר.

טז. שְׁלוֹשָׁה סִמְנֵי טְמֵאָה הֵן בְּצָרַעַת עוֹר הַבָּשָׂר שֶׁעַר לָכֵן, וְהַמְחִיָּה, וְהַפְסִיּוֹן; וְשִׁלְשָׁתָן מְפָרְשִׁין בְּתוֹרָה. כִּי־צַד: מִי שֶׁנִּלְדָּה בּוֹ בִּבְהֶרֶת, וּבָהּ שֶׁעַר לָכֵן, אוֹ מַחִית בָּשָׂר חֵי כְּשִׁירָאָהּ הַכּוֹהֵן, יַחֲלִיטוּ וַיֹּאמֶר טָמֵא.

יז. לֹא הָיָה בָּהּ שֶׁעַר לָכֵן, וְלֹא מַחִיָּה יִסְגִּיר שְׁבַעַת יָמִים, וּבְשִׁבְעֵי רוֹאָהּ: אִם נִלְדָּ בִּבְהֶרֶת שֶׁעַר לָכֵן, אוֹ מַחִיָּה, אוֹ שְׁפָסֶת וְהוֹסִיפָה הָרִי זֶה מַחֲלָט; לֹא נִלְדָּ בָּהּ לֹא מַחִיָּה, וְלֹא שֶׁעַר לָכֵן, וְלֹא פָסֶתָהּ בְּעוֹר יִסְגִּיר שְׁבוּעַ שָׁנִי. אִם נִלְדָּ בָּהּ אֶחָד מִשְׁלָשָׁתָן, מַחֲלִיטוּ. וְאִם לֹא נִלְדָּ בָּהּ אֶחָד מִשְׁלָשָׁתָן הָרִי זֶה טָהוֹר וַיִּפְטֹר אוֹתוֹ, שְׂאֵין בְּנִגְעֵי עוֹר הַבָּשָׂר הַסֵּגֵר יָתֵר עַל שְׁנֵי שְׁבוּעוֹת; וְאִם לְאַחַר שֶׁפְּטָרוֹ וְטָהַר, פָּסָה הַנִּגַּע, אוֹ נִלְדָּ בּוֹ שֶׁעַר לָכֵן, אוֹ מַחִיָּה הָרִי זֶה מַחֲלָט לְטְמֵאָה.

יח. בִּבְהֶרֶת שֶׁהִיָּתָה עֲזָה כְּשִׁלְג, וְלְאַחַר הִהְסָגֵר נַעֲשֶׂת בִּהָה כְּקָרוֹם בִּיָּצָה, אוֹ שֶׁהִיָּתָה בְּתַחֲלָה כְּקָרוֹם בִּיָּצָה, וְנַעֲשֶׂת כְּשִׁלְג הָרִי הִיא כְּמוֹת שֶׁהִיָּתָה: שְׂאֵין עֲזוֹת הַמֵּרָאָה סִמְנֵי טְמֵאָה, וְלֹא כִּהְיָתוּ סִמְנֵי טָהָרָה; אֲלֹא אִם נִתְמַעֵט מֵאַרְבַּעָה מֵרָאוֹת, וְנַעֲשֶׂה בִּהָה מְקָרוֹם בִּיָּצָה שֶׁהָרִי נַעֲשֶׂה בִּהָה, וְלְפִיכֵךְ טָהוֹר.

יט. אם כן מה הוא זה שנאמר בתורה "והנה כהה הנגע, ולא-
פשה הנגע בעור וטהרו הכהן" (ויקרא יג,ו) שאם כהה מארבעה
מראות, טהור; וכן אם לא כהה, ולא פסה, ולא נלד בו לא
שער לבן ולא מחיה הרי זה טהור.